

પ્ર ૧ નીચેની ગદ્યાંક વાંચી પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. — [૬]

અકબર બાદશાહ અને બીરબલનું નામ તો તમે બધા જાણો છો જ. બીરબલની બુદ્ધિશાતુરીની ઘણી વાતો પ્રચલિત છે. બીરબલ અત્યંત બુદ્ધિશાળી તેમજ જબરો આસ્તિક હતો. ઈશ્વરમાં તે માનતો હતો અને તેની ભક્તિ કરતો હતો. તે અકબર બાદશાહને પણ ઈશ્વરને યાદ કરવા અને તેની ભક્તિ કરવાનું ઘણીવાર કહેતો.

એકવાર બીરબલે જ્યારે બાદશાહને કહ્યું ત્યારે બાદશાહે તેને પૂછ્યું: 'બીરબલ, તું ઈશ્વરને યાદ કરવા મને વારંવાર કહે છે તો પહેલાં એ કહે કે ઈશ્વર ક્યાં રહે છે? તેના દર્શન કેવી રીતે થાય? અને તે શું કરે છે?'

- ૧) આ ગદ્યાંકમાં ક્યાં બે પાત્રો છે?
- ૨) બીરબલ કેવી રતો?
- ૩) બાદશાહે બીરબલને ક્યાં પૂછ્યું?

પ્ર ૨ નીચેની કવિતા વાંચી પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. — [૬]

સ્વચ્છ નિર્મલ સ્ફૂર્તિદાયક જલનો મહિમા જાણજો,
જે જલે આપ્યું જીવન એની મહત્તા માણજો,
જળની ખળખળ સંપત્તિ ધરતી તણો શાણગાર છે,
હે માણસો પાણી બચાવો પૃથ્વીનો પોકાર છે.

જલ વિનાની જિંદગી વિચારજો લેંકાર છે,
જીવ, જંતુ, વૃક્ષ, માનવ, જલ જીવન ધબકાર છે,
જલ સદા શીતલ વહે ભૂતલ તણો આધાર છે,
હે માણસો પાણી બચાવો પૃથ્વીનો પોકાર છે.

તળ થયા સાજા ફળી ખેતી ને ડેરી ધમધમી,
દૂધની કાંતિ થઈ ઉદ્યોગની આશા ફળી,
પશુધન વિકસ્યા દુકાળો જલ થકી હદ પાર છે,
હે માણસો પાણી બચાવો પૃથ્વીનો પોકાર છે.



જલ ઉગાડે અન્ન જલ દયે ધન, તન-મન તાજગી,
છે મક્તમાં સાવ તેથી શું વેડકવું વાજબી,
'સાંઈ' કહે જલ સંપત્તિ ના સાચવે ધિક્કાર છે,
હે માણસો પાણી બચાવો પૃથ્વીનો પોકાર છે.

— સાંઈરામ દવે

- ૧) આ ગદ્યાંકમાં કયા બે પાત્રો છે? — (૧)
- ૨) આ ગદ્યાંકને ઉદ્દેશીને લખાયેલું છે? — (૧)
- ૩) પાણીનો મહિમા દર્શાવતી પાંચ શીર્ષકો લખો. — (૨)
- ૪) હે માણસો પાણી બચાવો એવો પોકાર કોણ કરે છે? — (૧)

પુ.૩

સૂરના પ્રમાણે કરો

નીચેના વાક્યોમાંથી વિશેષણ શોધી પુકાર લખો — (૫)

- ૧) વને કેવી વેન મેલ્યો છે?
- ૨) આ ચોપડો દશવરમા મૂક
- ૩) શેવુ કરો તેવું ભરો.
- ૫) મોલક પાસે પાંચ વેન છે.

૨) અર્ધ બદલાય નાદ એ રીતે વાક્ય રીધી લખો — (૫)

- ૧) ગરબુ પાળી ગંડુ થોય છે
- ૨) આપણો દેશ સ્વલંબ છે
- ૩) સૂર્યપુત્ર કહી ઉદાર દિલનો હતો
- ૫) પર્વતા શીલો કચ્છ મુચ્છેલ છે

૩) બે શબ્દોને મેકીને નવો શબ્દ બનાવો — (૫)

- ૧) મનસ + વૃત્તિ -
- ૨) લપટ + વન -
- ૩) નિર + રવ -
- ૫) નિર + રીંગો -

૫) ઉદાહરણો પ્રમાણે વિશેષણ બનાવો — (૫) દા.ત વેગ - વેગીલુ — (૫)

- ૧) રસ -
- ૨) મૌઝ -
- ૩) દડ -
- ૫) ગમત -

૬) શબ્દપ્રયોગની યોગ્ય મેકી મેકો — (૫)

- | | |
|-------------------|-------------------|
| અ- | બ |
| કચ્છો પડવો | દયા ઉપજી |
| નાક કપાલુ | માન્યતા ખોટી પડવી |
| લચ્છા કૂર્વો જ્યુ | મુકરાન થવું |
| ધારણા ઉઠી પડવી | આબર જવી |

પુ.૪ તમારે આધારકાર્ડ બનાવવા માટે રાજામાંથી બોનાકાર્ડ સર્ટિફિકેટ ની જરૂર છે તે માટે અરજ કરતી પત્ર તમારા મુખ્ય અધ્યાપક ને લખો (૬)

પુ.૫ કોઈપણ એક વિષય પર નિબંધ લખો — (૬)

- ૧) મારી મનપસંદ રમત
- ૨) મામે ગમતો તહેવાર
- ૩) ખેડતની આત્મકથા